

Силабус
освітнього компоненту ВК
(умовне позначення ОК в освітній програмі (ОНП))

Розрахункові методи зварювання

Назва дисципліни:	Розрахункові методи зварювання
Рівень вищої освіти:	Другий (освітньо-науковий)
Сторінка курсу в Moodle:	
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	Не передбачені навчальним планом
Назва кафедри:	Кафедра технології металів та матеріалознавства
Мова викладання:	Українська, англійська
Керівник курсу:	Багров Валерій Анатолійович, к.т.н., доцент
Контактний телефон:	Номер телефону 707-37-92
E-mail:	havetabanca@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є надання студентам розширених знань щодо методології проектування технологічних процесів при різних способах зварювання та паяння, закономірностей формування структурного та фазового складу, напружено-деформованого стану зварних та паяних з'єднань з матеріалів, що володіють незадовільною технологічною здатністю до зварювання плавленням, особливостей технологій з'єднання залежно від властивостей матеріалів, функціонального призначення та експлуатаційних вимог до виробів, а також набуття навичок практичного використання одержаних знань..

Предмет: розрахункові методи визначення пружного стану зварних вузлів та конструкцій.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

вивчення інноваційні технології в проектуванні процесів з'єднання матеріалів, як сукупність новітніх підходів, методів і способів, що забезпечують можливість на основі аналізу фазового складу, структурного і напружено-деформованого стану з використанням сучасних програмних комплексів контролюваним чином створювати нові технології виготовлення зварних і паяних з'єднань, отримання виробів з високими характеристиками якості з урахуванням експлуатаційних вимог.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

дисципліна вивчається після вивчення дисциплін «Опір матеріалів», «Металознавство нероз'ємних з'єднань та їх діагностика», «Конструкційна міцність та методи її підвищення», «Комп'ютерна графіка», «Автоматизація технологічних процесів в матеріалознавстві і зварюванні».

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

Здатність і готовність до реалізації сучасних технологічних процесів отримання і обробки матеріалів та технологій покращення властивостей і відновлення виробів з метою відповідності їх вимогам виробництва.

Здатність аналізувати порушення встановленого технологічного процесу та причин відмов деталей та конструкцій..

Спеціальні (фахові) компетентності:

Здатність використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для рішення експериментальних і практичних завдань.

Уміння застосовувати математичні знання для освоєння теоретичних основ і практичного застосування методів аналізу, проектування технологічних параметрів і властивостей матеріалів.

Здатність виконувати науково-дослідницькі роботи, аналізувати та обробляти результати натурних або модельних експериментів, використовуючи нормативні документи, нові гіпотези в галузі матеріалознавства, інформаційні технології, програмне забезпечення.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

Знати основи елементів теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності. Вміти використовувати досягнення сучасних інформаційних технологій, складати програми..

Розуміти принципи системного аналізу, причинно-наслідкових зв'язків між значущими факторами та науковими і технічними рішеннями, що приймаються при розв'язанні складних матеріалознавчих задач. Застосовувати знання та розуміння методів планування експерименту, виконувати експериментальні дослідження та обробляти їх результати.

Використовувати нові методи і методики досліджень матеріалів та процесів їх обробки на базі знання методології наукового дослідження та специфіки проблеми, що вирішується, правильно інтерпретувати результати досліджень та робити висновки.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Вступ. Склад, особливості структурної будови та здатність до зварювання матеріалів	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Особливості отримання з'єднань з різномірних, композиційних та інтерметалідних матеріалів і металів з неметалами.	2	
	СР Опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою)	6	
2	ЛК Застосування спеціальних способів зварювання та паяння для з'єднання важкозварюваних матеріалів. Особливості та вплив умов формування з'єднань.	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Вплив параметрів процесів, швидкості деформації та інтенсивності силової дії при зварюванні в твердій фазі.	2	
	СР Опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою)	6	

3	ЛК Власні напруження та деформації, особливості та вплив умов формування з'єднань на їх кінетику..	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Інженерні методи розрахунків зварювальних деформацій.	2	
	СР Опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою)	6	
4	ЛК Визначення компонент напружень та деформацій із застосуванням інженерних методів розрахунків..	2	
	ПР (ЛР, СЗ.) Специфічні види зварювальних деформацій.	2	
	СР Опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою)	8	
5	ЛК Програмні комплекси для моделювання напружено-деформованого стану. Основні принципи і залежності, вибір типових вузлів та моделей, типу скінчених елементів.	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Використання ПЗ КОМЕТА-2 для розрахунку та проектування вузлів сталевих конструкцій	2	
	СР Опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою)	8	
6	ЛК Результати комп'ютерного моделювання напружено-деформованого стану.	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Використання ПЗ Кристал для розрахунку елементів сталевих конструкцій	2	
	СР Опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою)	8	
7	ЛК Методи регулювання напружено-деформованого стану з'єднань.	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Використання обчислювального комплексу SCAD для аналізу міцності конструкцій методом кінцевих елементів	2	
	СР Опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою)?	8	
8	ЛК Інноваційні технології зварювання та споріднених процесів.	2	
	ПР (ЛР, СЗ) Використання обчислювального комплексу SCAD для аналізу міцності конструкцій методом кінцевих елементів	2	
	СР Підготовка до підсумкового контролю	8	
Разом	ЛК	16	
	ПР (ЛР, СЗ)	16	
	СР	58	

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності): відсутнє

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
- 1.2 нетрадиційні :електронний варіант, дистанційні.
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій
- 3) практичні: 3.1 традиційні практичні заняття
- 3.2 нетрадиційні дистанційні

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання та оформлення практичної роботи..

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач повністю засвоїв теоретичний матеріал, надає вичерпні відповіді на поставлені з відповідної теми, надає правильно оформлений звіт по порактичному заняттю, логічно і обрунтовано пояснює отримані результати.

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, аргументовано викладає його; повністю виконав практичну частину роботи і може їх обгрунтувати навички, але припускається певних неточностей і похибок у викладі теоретичного матеріалу або при аналізі одержаних результатів практичного завдання;

– «задовільно»: здобувач в основному володіє теоретичним матеріалом за навчальною темою, орієнтується у отриманих практичних результатах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, плутає поняття, бо не має стабільних знань; не впевнено орієнтується в отриманих практичних результатах і не може їх правильно обгрунтувати;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових понять, не орієнтується в теоретичних питаннях і не може пояснити отримані практичні результати

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне практичне заняття за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го практичного заняття;

n – кількість контролюємих практичних занять..

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом відповідей на додаткові тести з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та за різні види науковоо дослідних завдань, залежних від їх об'єму та значимост, здобувачам нараховуються додаткові бали не більше 20. Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

3.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних за поточну навчальну діяльність, коли підсумковою формою контролю є залік

4 Результат навчання оцінюється за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 2;

Таблиця 2 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	незараховано

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту виконаних наукових та робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування лекції або практичних робіт, користування чужими навчальними матеріалами (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн перевірки результатів практичного завдання, додаткового тестування..

Рекомендована література:

1. Базова література

1. Г.В. Єрмолаєв, В.В. Квасницький, В.Ф. Квасницький, С.В. Максимова, В.Ф. Хорунов, В.В. Чигарьов Паяння матеріалів : підручник / Г. В. Єрмолаєв, В. В. Квасницький, В. Ф. Квасницький, С. В. Макси, В. Ф. Хорунов, В. В. Чигарьов; за загальною редакцією В. Ф. Хорунова і В. Ф. Квасницького. – Миколаїв : НУК, 2015. – 340 с. ISBN 978–966–321–307–1.
2. Л. М. Лобанов, Г. В. Єрмолаєв, В. В. Квасницький, О. В. Махненко та ін. Напруження та деформації при зварюванні і паянні: підручник Н 27 / Л. М. Лобанов, Г. В. Єрмолаєв, В. В. Квасницький, О. В. Махненко, Г. В. Єгоров, А. В. Лабарткава ; за заг. ред. Л. М. Лобанова. – Миколаїв : НУК, 2016. – 246 с. ISBN 978–966–321–310–1.
3. І. В. Кривцун, В.В. Квасницький Спеціальні способи зварювання [Текст] : підручник / І. В. Кривцун, В.В. Квасницький [та ін.] ; ред. Б. Є. Патон. - Миколаїв : НУК, 2017. - 348 с. - ISBN 978-966-321-321-7.
4. Квасницький, В. В. Механика соединений при диффузионной сварке, пайке и напылении разнородных материалов в условиях упругости [Текст] : монография / В. В. Квасницький, Г. В. Ермолаев, М. В. Матвиенко. - Николаев : НУК, 2017. - 176 с. : ил. - ISBN 978-966-321-322-4..

2. Додаткова література

1. Матвієнко, М.В. Структура і механічні властивості з'єднань сталей 10895 та 12Х18Н10Т при дифузійному зварюванні у вакуумі [Текст] / М.В. Матвієнко // 36. наук. праць НУК. – 2009. – № 6. – С. 83 - 91.

2. Матвиенко, М. В. Формирование соединения при диффузионной сварке с термоциклированием сталей 12Х18Н10Т и 10864 [Текст] / М.В. Матвиенко, Л.И. Маркашова, В.В. Квасницкий / Проблемы техніки: Науково-виробничий журнал. – 2012. – № 4. – С. 40 - 45.
3. Фазово-структурна стабільність жароміцного корозійностійкого сплаву для литих робочих лопаток ГТУ / А. М. Верховлюк, І. І. Максютя, Ю. Г. Квасницька, Г. П. Мьяльніца, О. В. Михнян // Металознавство та обробка металів. - 2016. - № 3. - С. 3-9.
4. Технологические особенности высокохромистого никелевого сплава комплексно-легированного рением и танталом / И.И. Максютя, О.В. Клясс, Ю.Г. Квасницкая и др. // Современная электрометаллургия. – 2014. – № 1. С. 41-48.

Розробник
силабусу навчальної дисципліни

підпис

Багров В.А.
ПІБ

Гарант освітньо-професійної програми

підпис

Дощечкіна І.В.
ПІБ

Завідувач кафедри

Глушкова Д.Б.
ПІБ